

Vapaaehtoistoiminnan johtaminen ja organisointi öljyvahingon torjunnassa

VAPAAEHTOISTEN
OSALLISTUMINEN
ÖLJYNTORJUNTAAN
-kehittämisshanke

Vapaaehtoistoiminnan johtaminen
ja organisointiöljyvahingon torjunnassa

[https://www.spek.fi/vaikuttaminen/
pelastusalan-vapaaehtoiset/oljyntorjunta/](https://www.spek.fi/vaikuttaminen/pelastusalan-vapaaehtoiset/oljyntorjunta/)

Kolme hanketta 2014-2021:

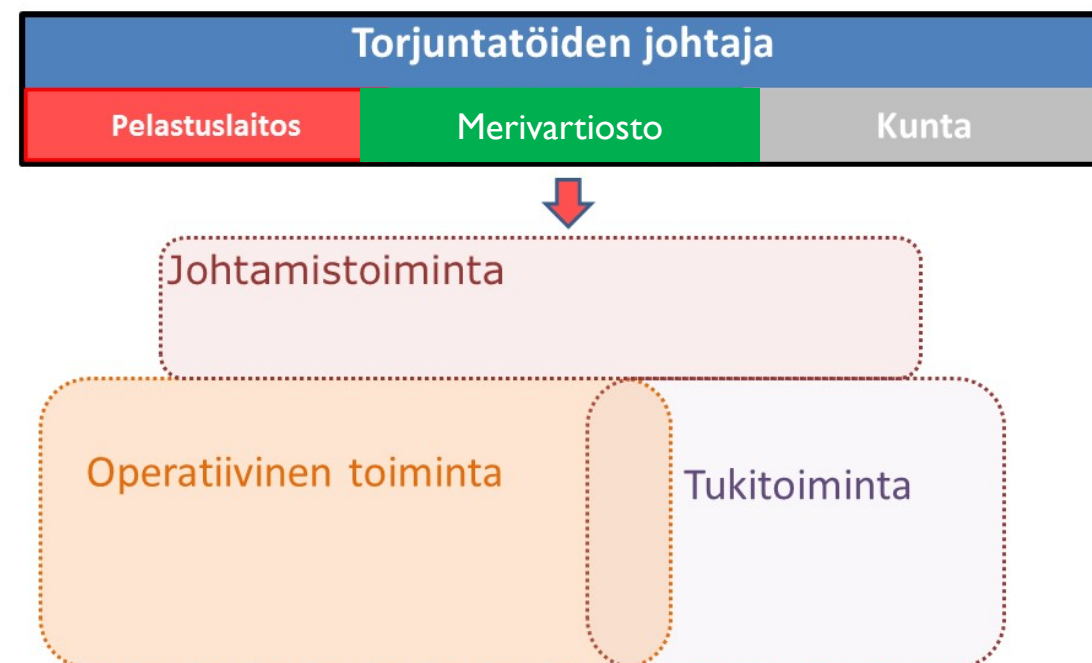
- Oppaista yhteistyöhön
- Yhdessä harjoitteluun ja kouluttautumiseen
- Osaksi torjuntaorganisaatiota viranomaisten kumppanina
 - Malliksi koko Itämeren alueelle

Pilotointi Varsinais-Suomessa

- Viranomaisten ja vapaaehtoisorganisaation **yhteistyö**
- Yhteistyön toteuttaminen **harjoituksissa**
- Vapaaehtoistoiminnan sisäinen **organisoituminen**, erityisesti johtamisen rakenteet
- Vapaaehtoisorganisaation **suorituskyvyn** kuvaaminen

Vapaaehtoisten tehtäviä öljyntorjunnassa

Olemme osa Vapaaehtoista
pelastuspalvelua

Johtamistoiminta

- **Johtamistoimintaan** sisältyy vapaaehtoisten tekemän työn **johtaminen ja johtamisen mahdollistava esikuntatoiminta** eli **viesti-, tilannekuva- ja viestintätoiminta**. Johtamistoiminta kattaa toimintaan liittyvän **hallinnon** ja muun johtamisen tukitoiminnan. Lisäksi siihen kuuluu joukkojen **perustaminen**.

Operatiivinen toiminta

- Vapaaehtoistoiminnan operatiiviseen toimintaan sisältyvät **puhdistus- ja torjuntatoiminta, öljyyntyneiden eläinten hoito** ja muu käsittely sekä **tiedustelu**. Puhdistustoimintaan ei kuulu saastuneiden maamassojen puhdistaminen osana jälkitorjuntaa.

Tukitoiminta

- Tukitoimintaan sisältyy operatiivista toimintaa tukeva **huolto-, logistiikka-, turvallisuus- ja muu vastaava toiminta**.

Toimivat vapaaehtoisjoukot
(Laajan tilanteen peruskokoonpano)

Johtamistoiminta

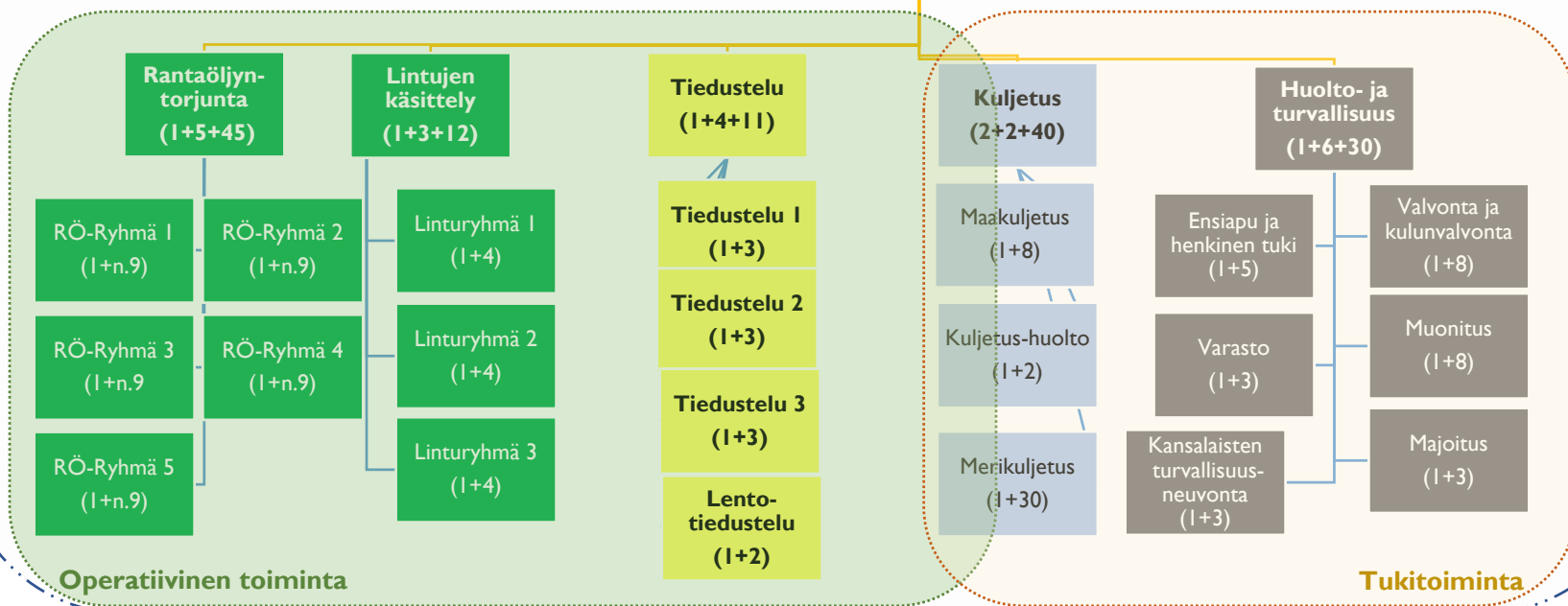
Henkilöstö- ja taloushallinto
(1+2)

Viestintä
(1+3)

Viestitoiminta ja dokumentointi
Tilannekuva
(1+1+3)

Perustaminen
(0+1+5)

Vapaaehtoistoiminta

Valmiusjärjestöt:

Olemme osa Vapaaehtoista pelastuspalvelua

Autoliitto

Finlands Svenska Marthaförbundet

Folkhälsan

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Maa- ja Kotitalousnaisten Keskus

Maanpuolustuskiltojen liitto

Maanpuolustuskoulutus ry

Maanpuolustusnaisten Liitto ry

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Marttaliitto

Nada Suomi/Finland

Naisten Valmiusliitto

Sukeltajaliitto

Suomen Johanniittain apu
Johanniterhjälpen i Finland

Suomen Johanniittain Apu ry

Suomen Kylät

Suomen latu

Paliskuntain Yhdistys

Pelastakaa Lapset

Pidä Saaristo Siistinä ry

SF - Caravan

Suomen Lentopelastusseura

Reserviläisliitto

Suomen Meripelastusseura

Suomen Metsästäjälitto

Suomen Mielenterveysseura

Suomen Moottoriliitto

Suomen Palveluskoiraliitto

Suomen Partiolaiset

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö

Suomen Punainen Risti

Suomen Purjehdus ja Veneily

Suomen Radioamatööriliitto

Suomen Rauhanurvaajaliitto

Suomen Reserviupseeriliitto

Suomen Riistakeskus

Suomen Suunnistusliitto

Suomen Pelastuskoiraliitto

Suomen Taksiliitto

Suomen Tiepalvelumiehet

Suomen Tiepalvelumiesliitto

Suomen Työvään Urheiluliitto TUL

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto

Työvään Retkeilyliitto

Suomen Olympiakomitea

WWF Suomi

Toimintaa tukevat:

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

Naisjärjestöjen Keskusliitto

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö

Suomen Humanitaarisen Oikeuden Seura

Suomen Kuntaliitto

Suomen Lääkäriliitto

Suomen Osuuskasppojen Keskuskunta

Tapio

Työturvallisuus keskus

Suomen Yrittäjät

OIL SPILL loppukonferenssi | 24.11.2021 Tommi Virtanen

Punainen Risti

Valmiusjärjestöt:

Olemme osa Vapaaehtoista pelastuspalvelua

Toimintaa tukevat:

Pilotointi Varsinais-Suomessa

Yhteistyö johtamisessa

- Johtopaikan ja perustamiskeskuksen **toiminnalliset vaatimukset**
- Viranomaisen **tarpeet** ja vapaaehtoisten **mahdollisuudet**
- Vapaaehtoistoiminnan johtajan ja torjuntatöiden johtajan/yhteyshenkilön välinen **yhteistyö**
 - Asiantuntija johtoryhmässä
 - Yhteinen tilannekuva ja tilannetiedon välitys
 - Yhteinen ymmärrys tavoitteesta
 - Selkeät roolit
- **Yhdessä tekeminen**

Olemme osa Vapaaehtoista pelastuspalvelua

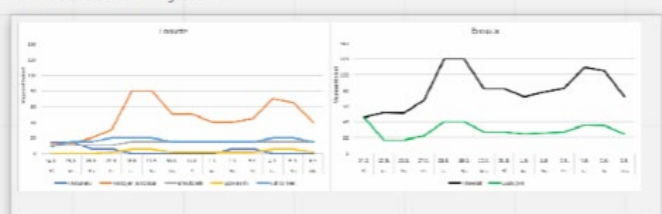

Pilotointi Varsinais-Suomessa

Johtamisosaamisen kehittäminen

- Auttajajoukkojen **hallinta**
- Johtamista **tukevan tekniikan** kehittäminen
- **Digitaalisuuden** hyödyntäminen
- **Tehtävien ja osaamistarpeen** tunnistaminen

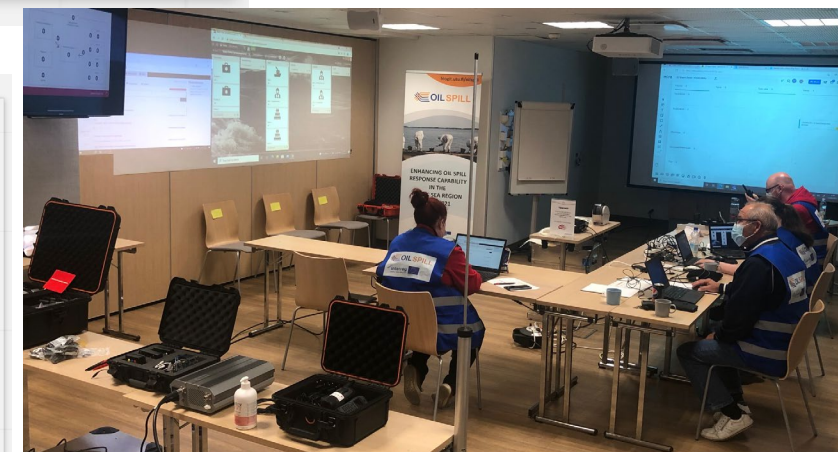
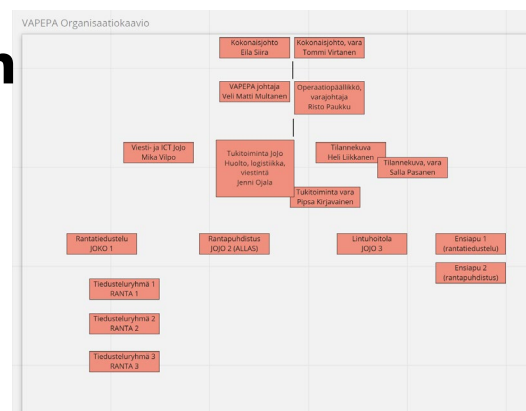
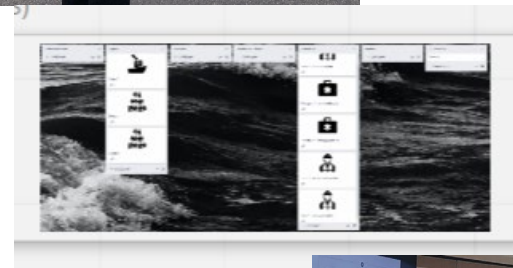
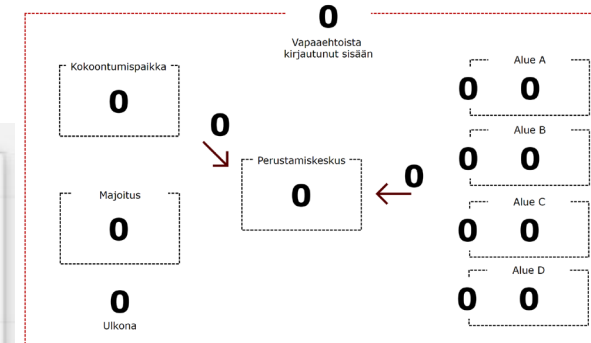
Ennuste toimijoista

TOIMIJASIJAINNIT

32
Vapaaehtoista
rekisteröitynyt

0
Vapaaehtoista
kirjautunut sisään

Pilotointi Varsinais-Suomessa

Suorituskyvyn todentaminen

Skenaariopohjaiset suorituskykykortit, joiden lähtökohtana Vapepa-verkoston toteuttama kokonaisuus:

- Suunniteltu **käytettävyys**
- Määriteltä **kyvykkyys**, sen **käynnistysviive** ja **jatkuvuus**
- **Itsenäisyys**: johtaminen ja huolto
- **Hälytettäessä huomioitavat** asiat
- **Yhdessä ratkaistavat** asiat
- **Saatavissa** oleva henkilömäärä
- **Varustus** ja sen **riittävyys**

YMPÄRISTÖVAHINKOJEN TORJUNTAAN OSALLISTUMINEN

KÄYNNISTYSVIIVE 3 TUNTIA - 2 VUOROKAUTTA

SUUNNITELTU KÄYTETTÄVYYS

Vapaaehtoiset ovat käytettävissä esimerkiksi öljyvahinkojen torjunnassa avustamiseen rannoilla ja matalilla vesillä:

- Vapaaehtoiset pystyvät tiedustelemaan rantojen öljyntyneen astetta ja kartoittamaan öljyntyneiden eläinten määrää.
- Öljyntyneet linnut voidaan kerätä ja puhdistaa arvion perusteella.
- Rantaan tullut öljy voidaan kerätä.

KYVYKKYYDET ALUSSA

Toiminto	Käynnistysviive
Rantatiedustelu	3h, vähintään 2 partiota (yhteensä 6 henkilöä)
Kansalaisneuvonta	12h, vähintään yksi ryhmä (10 henkilöä)
Rantaöljyntorjunta	24h, yksi joukkue (yhteensä 31 henkilöä 3 ryhmässä)
Lintujen käsittely ja puhdistus	12h, vähintään yksi käsittelyryhmä (10 henkilöä)
	24h-48h, puhdistamo riippuen sijainnista (10 henkilöä)

Toimintaa voidaan jatkaa 16 tuntia vuorokaudessa enintään 7 vuorokauden ajan.

Vapepa-verkosto johtaa toimintaansa ja organisoii tarvittaessa oman huoltonsa. Verkosto huolehtii jatkuvuuden hallinnasta yllä olevan taulukon mukaisesti.

VAATIMUKSET TILAAJALLE

- Kokoonntumipaikan osoittaminen (kokoonntumistila ja pysäköintitila)
- Perustamiskeskuksen osoittaminen (kokoonntumistila, varastotila ja pysäköintitila)
- Kuljetukset kokoonntumipaikan, perustamiskeskuksen ja toiminta-alueen välillä
- Yhteyshenkilö + viestiperusteet
- Johtopaikan osoittaminen (10-15 hlö neuvottelutila, internet-liittymä, minimissään mobiiliverkko-kuuluvuus)
- Suorista kustannuksista vastaaminen (mm. suojaimet, muonitus, kuljetukset)
- Toiminta-alueen saniteettihuollon ja sisäisten kuljetusten järjestäminen
- Majoituspaikan osoittaminen

RATKAISTAVAT ASIAT

- Varusteiden ja välineiden hankinta
- Vapaaehtoisten vakuutusurva
- Työnantajuus mikäli tilanne jatkuu pitkään

HENKILÖSTÖ (KOKONAISUUS)

Rantatiedustelujoukkue (yhteensä 25 henkilöä 4 ryhmässä), joukkueita tyypillisesti 1-4 kpl
Rantaöljyntorjuntajoukkue (yhteensä 51 henkilöä 4 ryhmässä), joukkueita tyypillisesti 1-4 kpl
Lintujen käsittely- ja puhdistusjoukkue (yhteensä 21 henkilöä 2 ryhmässä)

Johtopaikka, perustaminen, huolto ja varustehuolto tilanteen laajuuden mukaisesti

VARUSTUS

- Henkilökohtaiset suojavarusteet rantatoimintaan ensimmäiseksi 3 työpäiväksi
- Keräysvälineet ensimmäiseksi työpäiväksi

KYVYKKYYS ON SAATAVILLA

Varsinais-Suomessa

www.vapepa.fi

Pilotointi Varsinais-Suomessa

Tähän päästään, kun

- Suunnitellaan yhdessä
- Koulutaudutaan yhdessä
- Arvioidaan suorituskyky yhdessä
- Harjoitellaan yhdessä
- Toimitaan yhdessä

Olemme osa Vapaaehtoista pelastuspalvelua

VAPAAEHTOISET VIRANOMAISTEN TUKENA ÖLJYNTORJUNNASSA

Kysymyksiä?

Tommi Virtanen
valmiuspäällikkö
SPR Varsinais-Suomi

tommi.virtanen@redcross.fi

https://www.youtube.com/watch?v=uh4aaw_9LjU